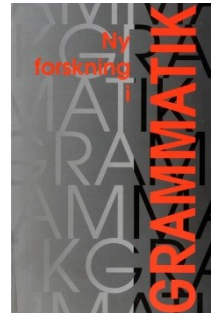

Ny Forskning i Grammatik

Titel: Den engelske verbalfrases omfang og struktur
Forfatter: Sten Vikner
Kilde: Ny Forskning i Grammatik 22, 2015, s. 271-289
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nfg/issue/archive>

© Forfatterne og Dansk Sprognævn, 2015

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Ny Forskning i Grammatik (1993-2012) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Den engelske verbalfrases omfang og struktur

Sten Vikner

1. Indledning

Hjulmand & Schwarz (2009: 32, 2012: 33) (og mange andre) antager at *has concluded* udgør en verbalfrase (VP) i eksemplet *The British car industry has concluded a deal with the Japanese government*. Jeg vil i stedet foreslå at hovedverbet *concluded* udgør en VP sammen med objektet, altså *The British car industry has concluded a deal with the Japanese government*. I en sådan analyse begrænses VP'er ikke til kun at bestå af verber, ligesom NP'er kan bestå af andet end substantiver, og PP'er af andet end præpositioner. En anden fordel er at man bedre kan forklare eksempler af typen *Saved many a life at sea, they have*. Den VP-interne strukturelle forskel mellem argumenter (fx objekter) og adjunkter (fx adverbialer) vil også blive diskuteret, efterfulgt af spørgsmålet om diskontinuerte VP'er. Endelig kommer appendikset ind på analysen af dansk.

Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) er den bog der er mest anvendt i kurser i engelsk grammatik ved universiteterne i Danmark. Selvom den ikke indeholder nogen referencer, bygger den tydeligvis på andre danske analyser af engelsk, inklusive Bache, Davenport, Dienhart & Larsen (1993), Bache (1996), Bache & Davidsen-Nielsen (1997) og Preisler (1997). Hjulmand & Schwarz' (2009, 2012) analyse ligger også klart inden for den tradition der ofte kaldes Quirk-grammatikkerne, fx Quirk, Greenbaum, Leech & Svartvik (1985), Greenbaum & Quirk (1990) og Greenbaum (1996).

Jeg vil her sammenligne tilgangen til engelsk sætningsstruktur i Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) med den generative tilgang jeg selv bruger både i min undervisning (Haegeman & Guéron 1999, Carnie 2013) og i min forskning (Heycock & al. 2012, Vikner 1995, 1997, 1999, 2011, 2014, 2015).

Det skal understreges at det jeg her betragter som problematiske træk hos Hjulmand & Schwarz (2009, 2012), også findes i mange andre analyser, jf. referencerne ovenfor og i (4b) nedenfor.

2. VP'ens omfang

2.1. En VP for hver sætning eller en VP for hvert verbum?

I Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) er der altid en og kun en VP i hver sætning, og denne VP består af alle verber, og intet andet end verber (en "homogen" VP):

(1) **2.4.1.1. The Verb Phrase**

The **head** of a verb phrase is, as the name indicates, a verb. Like other phrases, a verb phrase may be **simple** and contain only one verb (*The new coffee machine works perfectly. I called the real estate agent.*) or **complex** and contain more than one verb (*The British car industry has concluded a deal with the Japanese government. The scientists are keeping a record of radioactive levels in the area. The kids were told to look for the ball. The situation will become critical in the next few weeks. The visitor must have come on foot.*)

Hjulmand & Schwarz (2009: 32, 2012: 33)

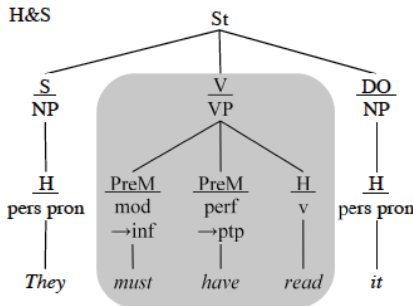
Dette er klart anderledes i den generative tilgang, hvor der normalt er en VP for hvert verbum, og hvor denne VP består af et verbum og dettes eventuelle komplement, plus eventuelle modifikatorer (en "heterogen" VP).

Den samme sætning analyseres altså forskelligt i de to tilgange (hvor (2a)=(3a) og (2b)=(3b)):

(2a) They [VP must have read] it. H&S = Hjulmand & Schwarz (2009, 2012)

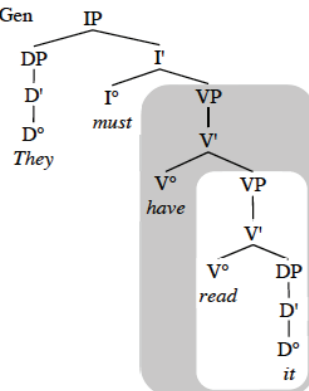
(2b) They must [VP have [VP read it]]. Gen = den generative tilgang (og andre)

(3a) H&S

S subject
 V verb
 DO direct object
 NP noun phrase
 H head (of a phrase)
 PreM premodifier
 v verb

(3b) Gen

IP inflection phrase
 VP verb phrase
 DP determiner phrase
 I°/V°/D° head of IP/VP/DP

Der er intet i Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) der svarer til den heterogene VP (= verbum + komplement/modifikatorer – en VP for hvert verbum), og normalt er der heller ikke noget i den generative tilgang der svarer til den homogene VP (= alle verber og udelukkende verber / en og kun en VP for hver sætning):

- (4a) **Analysen af engelsk som kun har den heterogene VP** (= verbum + komplement) inkluderer Aarts & Haegeman (2006: 126-133), Aarts (2001: 43, 104-11, 196-201, 2011: 66), Altenberg & Vago (2010: 126), Carnie (2013: 80-82), Fromkin et al. (2011: 130), Huddleston & Pullum (2005: 13), Hurford (1994: 93, 186), Johansson & Manninen (2012: 67, 85-88), Payne (2011: 200-203) og Radford (2009: 40).
Også Börjars & Burridge (2001: 77) har den heterogene VP, men bruger derudover udtrykket "verb string" (2001: 143) for den homogene VP.
- (4b) **Analysen af engelsk som kun har den homogene VP** (= alle verber og udelukkende verber) inkluderer Andersen (2006: 60), Ballard (2013: 101-103), Biber et al. (1999: 99-100), Collins & Hollo (2010: 78), Crystal (2004: 114), Greenbaum (1996: 59), Hasselgård et al. (2012: 21, 164), McGregor (1997: 123, 2009: 114), Preisler (1997: 27, 76-79) og Quirk et al. (1985: 96-97). Hos Bache (1996, 2014: 65) og Bache, Davenport, Dienhart & Larsen (1993: 74-75) kaldes den homogene VP for en "verb group".
Hos Bache & Davidsen-Nielsen (1997) svarer "predicator" (1997: 38-40), "verb group" (1997: 59) og "verbal" (1997: 277) alle til den homogene VP. Hertil kommer at Bache & Davidsen-Nielsen (1997: 179) også ganske kort nævner en "verb phrase" som inkluderer "the predicator and its subordinate constituents".
Culpeper & al. (2009: 146-149) foretrækker ligeledes den homogene VP ("the small VP"), men de sammenligner den med den heterogene VP ("the large VP").

Der er forskellige grunde til at foretrække den heterogene VP (= verbum + komplement/ modifikatorer – en VP for hvert verbum) fremfor den homogene VP (= alle verber og udelukkende verber / en VP for hver sætning), og det handler de følgende afsnit om.

2.2. Kan VP'er indeholde komplementer og/eller modifikatorer?

I Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) har VP en helt særlig status, fordi den som den eneste frasetype ikke indeholder hverken komplementer eller modifikatorer, og fordi den udelukkende består af ord fra en enkelt ordklasse: I modsætning til deres VP indeholder Hjulmand & Schwarz's (2009, 2012) NP andet end kun substantiver, deres AdjP indeholder andet end kun adjektiver, og deres PP indeholder andet end kun præpositioner :

Verb phrase <i>The British car industry <u>has concluded</u> a deal with the Japanese government.</i>	(H&S 2009: 32, 2012: 33)
Noun phrase <i>The house-buying market is a textbook example of how capitalism operates.</i>	(H&S 2009: 34, 2012: 35)
Adjective phrase <i>Susan had always been <u>fond of animals</u>.</i>	(H&S 2009: 35, 2012: 37)
Adverb phrase <i>He runs <u>much faster than his brother</u>.</i>	(H&S 2009: 35, 2012: 37)
Prepositional phrase <i>They travelled <u>to New York by train</u>.</i>	(H&S 2009: 35, 2012: 38)

Den generative tilgang er helt enig med Hjulmand & Schwarz's (2009, 2012) i at alle ovennævnte konstituent er fraser (også selvom Hjulmand & Schwarz's (2009, 2012) NP ville blive kaldt DP), **bortset** fra VP, hvor *has concluded* ikke engang analyseres som en konstituent.

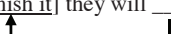
Som vist i næste afsnit er der imidlertid også andre argumenter mod H&S-analysen end et der er baseret på manglen på intern konsistens.

2.3. Skal VP'er have lov til at overtræde konstituentregler?

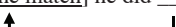
Ikke kun i den generative tilgang (fx Haegeman & Guéron 1999: 45-53, Aarts 2001: 193-240, Radford 2009: 58-69), men også hos Hjulmand & Schwarz (2009: 45-48, 2012: 48-51) og hos Bache & Davidsen-Nielsen (1997: 20-22) findes der måder at teste om et eller flere ord udgør en konstituent eller ej. I dette afsnit vil jeg vise at den heterogene VP udgør en konstituent som kan påvises ved hjælp af sådanne tests, og at dette ikke er tilfældet med den homogene VP.

I visse tilfælde kan en VP flyttes til sætningens venstre kant ("VP-preposing"), og når dette sker, kan man se at de indeholder ikke blot verber men også komplementer og modifikatorer. (5a) er fra Greenbaum & Quirk (1990: 409), (5b) fra Quirk et al. (1985: 125) og (5c) fra British National Corpus:

(5a) They have promised to [finish the work], and [finish it] they will ____.

(5b) Bill said that he would [win the match], and [win the match] he did ____.

- (5c) It was, it was indeed, a virus so small that the eye of man had never [seen it before].
But [see it now] we did ____.
-

Bemærk at det er helt udelukket at *will finish* udgør en konstituent i (5a), fordi flytningen viser at [*finish it*] er en konstituent, og *finish* kan ikke både danne én konstituent med *it* og en anden med *will*.

Følgende eksempler af samme type kommer fra *British National Corpus*:

- (6a) [Come up in the middle of it], he has ____.
-

- (6b) [Just done the circuit], he has ____.
-

- (6c) [Been in town all afternoon], I have ____.
-

- (6d) [Saved many a life at sea], they have ____.
-

Der er således klar evidens for den heterogene VP (= verbum + komplement/modifikatorer) baseret på konstituenttests. Hvad med den homogene VP (= alle verber og udelukkende verber)?

- (7a) * They promised to pay us all, but [paid] they only ____ him.

- (7b) * They promised to pay us all, but [pay] they only did ____ him.
-

- (8a) * Bill said that he would win all the matches, but [won] he only ____ the first one.

- (8b) * Bill said that he would win all the matches, but [win] he only did ____ the first one.
-

- (9a) Finished the work, they would have _____, if it hadn't started to rain.

- (9b) * Have finished, they would _____ the work, if it hadn't started to rain.
-

Det er faktisk aldrig lykkedes mig at finde nogen tilfælde hvor eksistensen af den homogene VP (= alle verber og udelukkende verber) kan påvises ved hjælp af denne slags konstituenttests.¹ Hertil kommer at selv hvis man kunne finde en grund til at den homogene VP ikke kan flytte i (7a,b), (8a,b), og (9b), så viser (9a) igen klart at *would have finished* umuligt kan udgøre en konstituent, idet *finished* allerede udgør en anden konstituent sammen med *the work*. Således bliver den heterogene VP understøttet af konstituenttests, hvorimod dette ikke er tilfældet med den homogene VP.

3. Komplementer vs. modifikatorer

3.1. Komplementer vs. modifikatorer på VP-niveau

I den generative analyse er der en strukturel forskel mellem komplementer og modifikatorer:

- (10a) En konstituent kan være søster til en X° (en kerne), og så er den et komplement til denne kerne, dvs. den er **et argument** for kernen (fx et objekt), og ikke et adjunkt.
- (10b) En konstituent kan være søster til en XP (en frase), og så er den en modifikator af denne frase, dvs. den er **et adjunkt** til frasen (fx et adverbial), og ikke et argument.

	KERNE (V°/N°)	KOMPLEMENT TIL V°/N°	MODIFIKATOR AF VP/NP	
(11a)	Teaching	English linguistics	at Aarhus University	VP/SÆTNING
(11b)	Teachers	of English linguistics	from Aarhus University	DP/NP

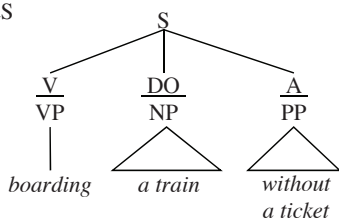
1 Det skal dog nævnes at data fra elliptiske konstruktioner måske kan anses for at understøtte såvel den heterogene som den homogene VP. I begge de to følgende eksempler fra *British National Corpus* er der udeladt en række ord (i den understregede position) som allerede er forekommet tidligere i sætningen (markeret med []):

- (i) a. He must have [caught this same train many times], and all the others before and after, as I have ____.
- b. Does it confuse you that I [should do] the talking and you ____ the listening?

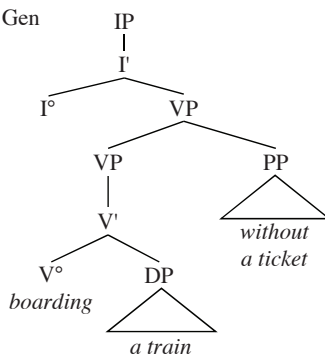
I en analyse med en heterogen VP vil (ia) blive analyseret som ellipse af en VP (en konstituent) og (ib) som gapping af to verber (altså to konstituent). I en analyse med en homogen VP kunne man måske analysere (ib) som ellipse af en VP (en konstituent) og (ia) som ellipse af et verbum, et objekt og et adverbial (altså tre konstituent, formentlig).

På NP/DP-niveau findes der slet ingen forskel mellem komplementer og modifikatorer i Hjulmand & Schwarz (2009, 2012), både komplementer og modifikatorer betegnes her som “postmodifiers” (se afsnit 3.2 nedenfor). På sætningsniveau er der faktisk en forskel mellem komplementer og modifikatorer i Hjulmand & Schwarz (2009, 2012), men det er en forskel udelukkende i betegnelse og ikke i struktur². Komplementer betegnes fx som direkte objekter og modifikatorer fx som adverbialer, jf. (12a), som er fra Hjulmand & Schwarz (2009: 59, 2012: 63):

(12a) H&S

(12b) Gen

I den generative VP i (12b) er det kun det direkte objekt *a train* der er søster til verbet *boarding*. Adverbialet *without a ticket* er derimod søster til den konstituent den modificerer, dvs. hele VP'en.

I analysen i Hjulmand & Schwarz (2009, 2012), (12a), er både det direkte objekt *a train* og adverbialet *without a ticket* søstre til verbet *boarding*. Det betyder at i en sætning med et finalt adverbial og uden et objekt vil dette adverbial have nøjagtig samme position som det direkte objekt ville have haft hvis det havde været der (se (15a,b) nedenfor).

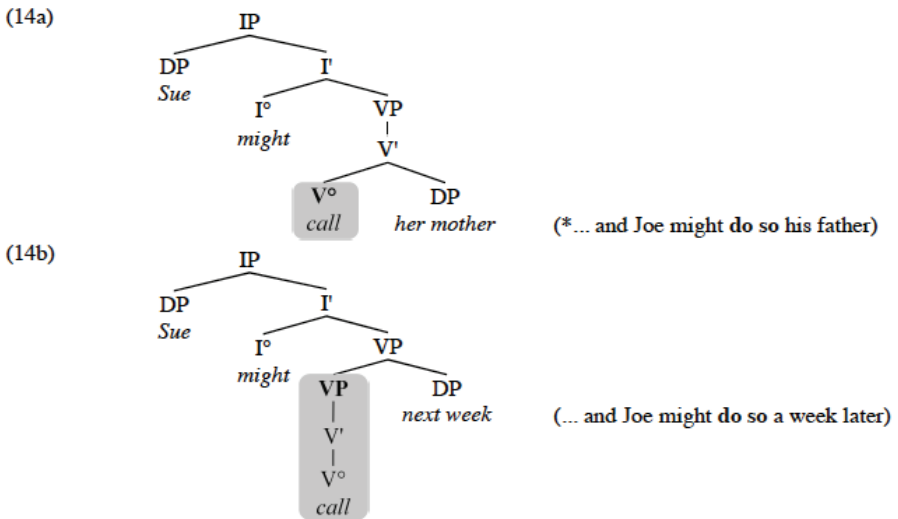
Såvidt jeg kan se, er det dermed meget svært at give en strukturel forklaring på følgende type forskelle:

2 Også hos fx Bache & Davidsen-Nielsen (1997: 30-31) og Bache (2014: 110-111) er forskellen mellem komplementer og modifikatorer på sætningsniveau udelukkende en forskel i betegnelse og ikke i struktur.

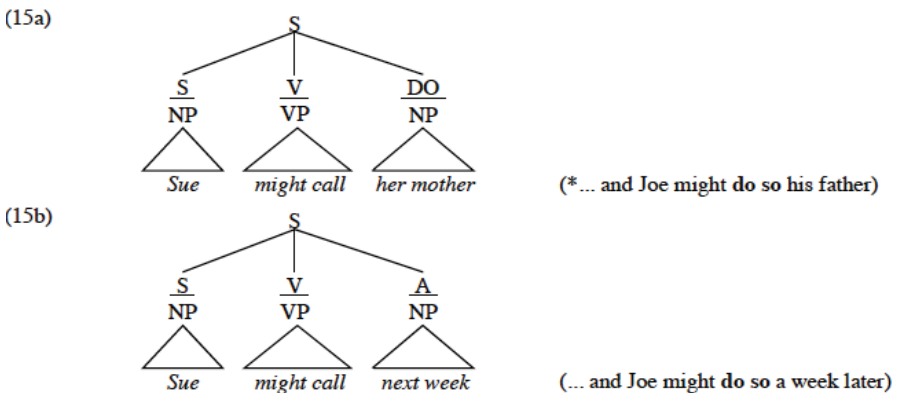

- (13) En. a. * Sue might call her mother and Joe might do so his father.
 b. Sue might call next week and Joe might do so a week later.

Den generative forklaring på denne forskel er baseret på antagelsen af at *do so* kun kan substituere VP'er, og derfor kan *do so* ikke substituere kun *call* i (14a), fordi den mindste VP her er *call her mother* (idet objektet *her mother* er søster til V°), hvorimod *call* alene godt kan substitueres af *do so* i (14b), fordi den mindste VP her bare er *call* (idet adverbialt *next week* er søster til en hel VP):

I Hjulmand & Schwarz' (2009, 2012) analyse ville (14a,b) derimod have identisk struktur:

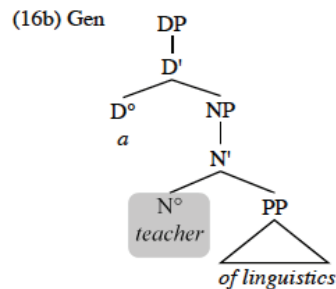
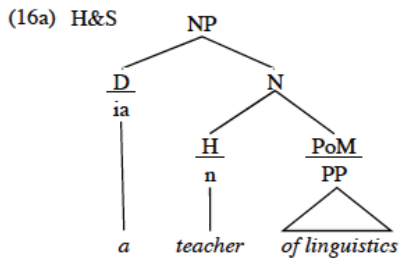

... og så er det svært at se hvorfor *call* kan substitueres af *do so* i (15b), men ikke i (15a). Med andre ord, uden en strukturel forskel mellem komplementer og modifikatorer på sætningsniveau kan det være meget svært at forklare denne type systematiske forskelle.

3.2. Komplementer vs. modifikatorer på NP/DP-niveau

Som nævnt er der slet ikke nogen forskel mellem komplementer og modifikatorer på NP/DP-niveau i Hjulmand & Schwarz (2009, 2012)³. Både komplementer og modifikatorer betegnes her som “postmodifiers”. I den generative tilgang derimod vil fx *of linguistics* i *a teacher of linguistics* blive set som et komplement til et substantiv, (16), og fx *with a blue shirt* i *a teacher with a blue shirt* som en modifikator af en NP, (17).

(16a) er den samme struktur som den der gives for *a breach of railway regulations* (Hjulmand & Schwarz 2009: 59, 2012: 63), hvor *of railway regulations* er en “postmodifier” (hvor det ville blive kaldt et komplement i den generative tilgang, parallelt med det direkte objekt for det tilsvarende verbum).

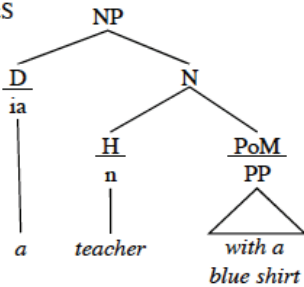
NP	noun phrase
D	determiner
ia	indefinite article
N	“the nominal part” (H&S 2009: 56, 2012: 60)
H	head (of a phrase)
n	noun
PoM	postmodifier

DP	determiner phrase
NP	noun phrase
PP	preposition phrase

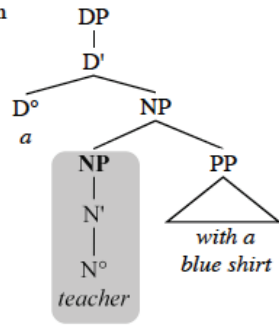
3 Der er heller ikke nogen forskel mellem komplementer og modifikatorer på NP/DP-niveau hos fx Bache & Davidsen-Nielsen (1997: 343) eller Bache (2014: 150, 154).

(17a) er den samme struktur som den der opgives for *his career in the army* (H&S 2009: 60, 2012: 64), hvor *in the army* er en “postmodifier” (hvor det ville blive kaldt en modifikator i den generative tilgang).

(17a) H&S

(17b) Gen

I den generative analyse er systemet således det samme på VP-niveau og på DP-niveau: Et **komplement** som *of linguistics* er søster til X° , (16b), mens en **modifikator** som *with a blue shirt* er søster til XP , (17b).

Igen er substitution en mulig test, idet *one* kan substitueres for en NP, men ikke for et N° :

(18a) * The teacher of linguistics is younger than
the one of physics

(18b) The teacher with a blue shirt is younger than
the one with a red shirt.

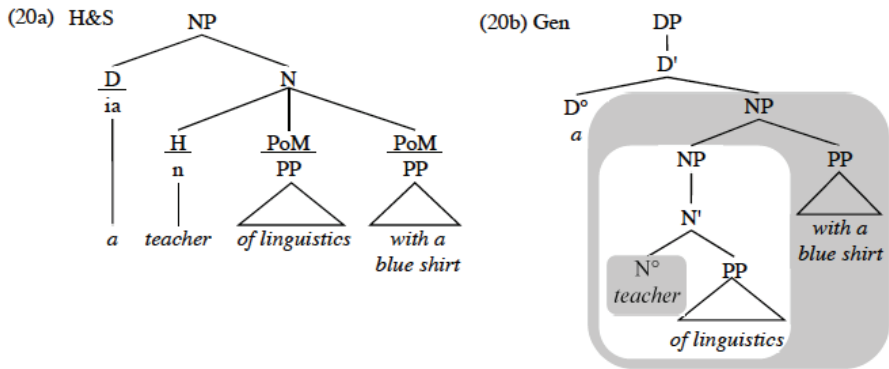
(18a) viser at *of linguistics* er et komplement (det skal være en del af det der substitueres af *one*), og (18b) viser at *with a blue shirt* er en modifikator (det kan men behøver ikke være en del af det der substitueres af *one*).

Antagelsen fra tidligere om at et komplement er søster til X° , hvorimod en modifikator er søster til XP , forudsiger også de mulige og umulige rækkefølger:

(19a) A teacher of linguistics with a blue shirt

(19b) * A teacher with a blue shirt of linguistics

hvilket følger af (20b), men ikke af (20a):

Det at der er to NP'er i (20b), fører endvidere til korrekte forudsigelser om følgende mulige og umulige *one*-substitueringer:

- (21a) This teacher of linguistics with a blue shirt is younger than that one _____.
- (21b) The teacher of linguistics with a blue shirt is younger than the one _____ with a red shirt.
- (21c) * The teacher of linguistics with a blue shirt is younger than the one of physics with a red shirt.

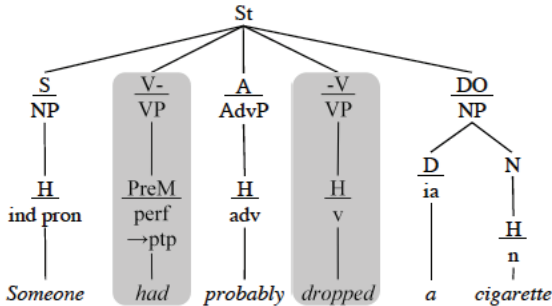
Med andre ord, uden en forskel overhovedet mellem komplementer og modifier inde i nominalgruppen (NP'en/DP'en), er det umuligt at forklare denne type systematiske forskelle.

4. Kan VP'er være diskontinuerte?

Hjulmand & Schwarz (2009: 58, 2012: 62) giver et eksempel på hvad de kalder en "opsplittet frase"⁴, nemlig deres VP *had dropped* i sætningen *Someone had probably dropped a cigarette*:

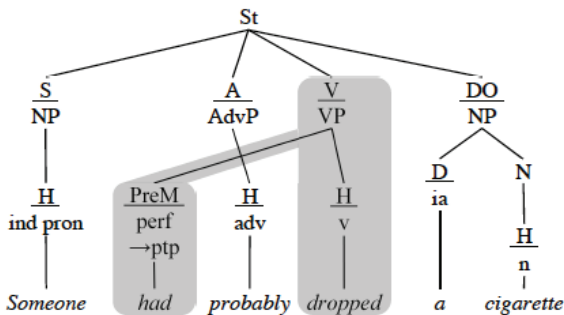
4 Helt parallelle analyser med diskontinuerte VP'er findes også hos fx Bache & Davidsen-Nielsen (1997: 151, 155) og Bache (2014: 60-61).

(22)

(Hjulmand & Schwarz
2009: 58, 2012: 62)

Jeg vil dog vove at påstå at dette egentlig er det samme som at sige at grene i et syntaktisk træ kan krydse hinanden:

(23)

(Det jeg mener der
egentlig står i (22).)

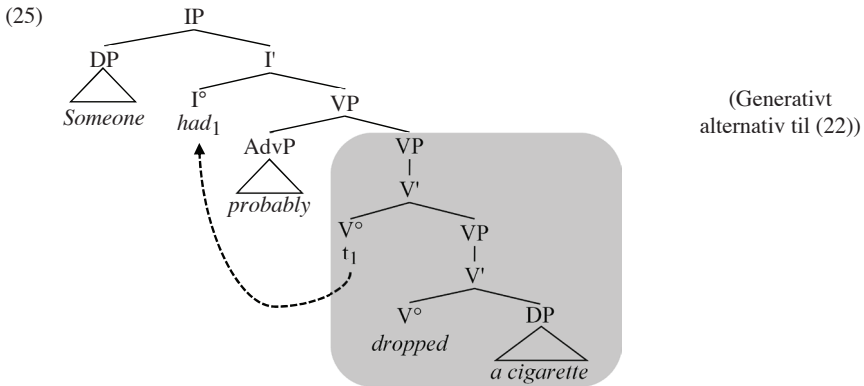
Hjulmand & Schwarz (2009: 58, 2012: 62) tillader således at i hvert fald VP'er kan være diskontinuerte. (22) og (24a) viser at deres VP kan afbrydes efter det første verbum, men er der noget der forhindrer at en homogen VP kan afbrydes efter det andet verbum?

(24a) They will perhaps have read all of the novels by next week's lecture.(24b) * They will have perhaps read all of the novels by next week's lecture.

Såvidt jeg kan se, følger denne restriktion ikke fra noget andet under den homogene VP-analyse, så den skal antages separat (hvilket Hjulmand & Schwarz 2009: 48, 163, 2012: 50, 177 faktisk ikke gør, men det kunne de gøre).

I den generative analyse er sætninger som (22) og (24a) heller ikke helt uproblematisk. VP'en *dropped a cigarette* er ganske vist ikke diskontinuert, men det ser ud som om VP'en *had (probably) dropped a cigarette* er det.

Dette løses ved at antage en flytning af *had* fra en kerneposition (V°) til en anden (I°). Denne type flytning (V° -til- I° -flytning) finder kun sted ved finite hjælpeverber i engelsk, men den findes ved alle finite verber i fx fransk og islandsk (se Vikner 1997, 1999 og referencerne der).

Dette betyder igen at det i den generative analyse ikke er nødvendigt med en ekstra stipulation for at udelukke (24b): (24a) er V° -til- I° -flytning, og det at (24b) er umulig, følger af at I° som alle andre kernepositioner kun kan rumme én kerne (og af at *perhaps* som andre sætningsadverbialer skal modificere den øverste VP).

Noget lignende gør sig gældende for andre typer af fraser. Idet Hjulmand & Schwarz (2009: 163, 2012: 177) i princippet tillader at fraser er diskontinuerte, skal det stipuleres separat at dette kun gælder for VP'er:

- (26) *Verb phrases (in contrast to what is usually the case with the other phrases) are sometimes split in two.* (Hjulmand & Schwarz 2009: 163, 2012: 177)

I den generative analyse følger det at det kun er finite verber der opfører sig som i (25), og at de omstændigheder der fører til V° -til- I° -flytning (Vikner 1997, 1999), ikke er til stede i andre typer af fraser.

Bemærk at flytninger findes inden for begge tilgange, idet Hjulmand & Schwarz (2009: 46-48, 2012: 48-51) også antager flytninger, dog kun af fraser. Forskellen er således den at den generative tilgang antager at både fraser (XP) og kerner (X°) kan flyttes.

5. Konklusion

Forskellene mellem den generative/”heterogene” analyse af VP (og DP) på den ene side og på den anden side den ”homogene” analyse af VP som findes hos Hjulmand & Schwarz (2009, 2012), Bache & Davidsen-Nielsen (1997) og Bache (2014) (og analysen af NP/noun group i de samme fremstillinger) er følgende:

- Den heterogene VP er mere konsistent med analysen af andre fraser (afsnit 2.2).
- Den heterogene VP er kompatibel med resultatet af konstituenttests (afsnit 2.3).
- Den strukturelle forskel mellem komplementer og modifikatorer både på VP-niveauet og på DP-niveauet i den generative analyse er kompatibel med resultatet af substitution af VP’er med *do so* (afsnit 3.1) og substitution af NP’er med *one* (afsnit 3.2).
- Den generative analyse giver en mere restriktiv analyse af det der kunne se ud som diskontinuerte VP’er, dvs. af verbalflytninger (afsnit 4).
- Endelig giver den generative analyse en strukturel analyse af forskellene mellem dansk og engelsk, hvilket kan føre til forbedrede generaliseringer angående de syntaktiske forskelle mellem engelsk og dansk (appendiks, afsnit 6).

Konklusionen er altså at der er en række grunde til at antage den heterogene VP snarere end den homogene VP i analysen af engelsk (og dansk) sætningsstruktur.⁵

McGregor (2009: 115) siger at forskellen mellem de to VP-analyser (dvs. heterogen vs. homogen) er for kompliceret til at den kan inkluderes i en grundbog i lingvistik, og bogen holder sig da også udelukkende til den homogene VP. Bache (2014: 12) siger at analysen som anvendes der, og som anvender den

---

5 Tak til Carl Bache, Ken Ramshøj Christensen, Henrik Jørgensen, Johannes Kizach, Michael Nguyen, Carl Vikner, og Johanna Wood, til redaktørerne af dette nummer af *Ny Forskning i Grammatik*, til deltagerne i Grammatiknetværkets konference i Holbæk, oktober 2014, og ikke mindst til de studerende i mine kurser om engelsk (og dansk) syntaks. Denne forskning var en del af to forskningsprojekter ved Aarhus Universitet, finansieret af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation: *Objektpositioner - komparativ syntaks i et tværeteoretisk perspektiv* og *Ligheder og forskelle mellem sætninger og nominalgrupper - sammenlignende syntaks på tværs af teoretiske tilgange*.

homogene VP (under betegnelsen “verb group”), muligvis ikke er optimal fra et forskningssynspunkt, men at den til gengæld er enkel og praktisk. Jeg er som netop nævnt helt enig i at den homogene VP ikke er optimal fra et forskningssynspunkt, men jeg er ikke enig i at den homogene VP kan siges at være enkel og praktisk, i hvert fald ikke på universitetsniveau. Tværtimod er den homogene VP måske snarere en unødvendig komplikation. Det er muligt at det er hensigtsmæssigt at antage en homogen VP (under betegnelsen “udsagnsled/verballed”) i folkeskolen, men fra det første semester på universitetet (og muligvis allerede i gymnasiet) mener jeg faktisk at det er enklere helt at forlade den homogene VP og i stedet anvende den heterogene VP, både fordi den er mere konsistent med analysen af andre fraser (NP, AdjP, AdvP, PP) og fordi den er mere kompatibel med de forskellige konstituenttests (som netop anvendes på tværs af de forskellige teoretiske tilgange).

6. Appendiks: Sætningsstrukturen i dansk

Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) er direkte beregnet for studerende med dansk som modersmål, og derfor indeholder den også mange interessante observationer angående forskelle mellem dansk og engelsk (og angående de deraf følgende potentielle problemer for dansktalende der vil lære engelsk som fremmedsprog), fx

- (27) *We find that Danish is a verb second-language, because whatever comes initially, the verb is always in second position. [...] If Danes transfer this verb-second order into English, the result will be fine if the sentence starts with the subject.*
(Hjulmand & Schwarz 2009: 267, 2012: 291)

Jeg er helt enig i at dansk er et V2-sprog, men ovenstående råd ville ikke desto mindre føre til fx

- (28a) Da. Peter reparerede faktisk bilen i går
(28b) En. *Peter repaired actually the car yesterday.
V2

Efter min opfattelse har Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) brug for en strukturel analyse af forskellen mellem de to sprog. Dette ville nemlig kunne afhjælpe Hjulmand & Schwarz’ (2009, 2012) til tider ikke helt dækkende regler, som (27) ovenfor eller som følgende:

- (29) *In Danish it is common to have an adverbial, even a long one, between verb and direct object.*
(Hjulmand & Schwarz 2009: 268, 2012: 292)

Det forudsiges hermed at følgende eksempler burde være mulige, hvilket ikke holder stik:

- (30a) Ib taler næsten aldrig dansk.
 (30b) * Ib har talt næsten aldrig dansk.
 (31a) * Når Ib taler næsten aldrig dansk, ...
 (31b) * Når Ib har talt næsten aldrig dansk, ...

I den generative analyse bliver denne type data analyseret som følger:

	XP	C°	DP	AdvP	V°	V°	DP
(32a)	Ib	taler		næsten aldrig			dansk.
(32b)	Ib	har		næsten aldrig	talt		dansk.
(33a)		Når	Ib	næsten aldrig		taler	dansk, ...
(33b)		Når	Ib	næsten aldrig	har talt		dansk, ...

Senere på samme side af Hjulmand & Schwarz (2009, 2012) modificeres reglen i (29) på følgende vis:

- (34) *In the examples above we had simple verb phrases (one verb only). With complex verb phrases, on the other hand, we find the same constituent order in Danish and English: We place the adverbial after the first auxiliary.* (Hjulmand & Schwarz 2009: 268, 2012: 292)

Nu ser det så ud som om der er to forskellige regler for dansk (“placer adverbialet efter hovedverbet hvis der kun er et verbum i sætningen, men hvis der er mere end et verbum, så placer adverbialet efter det første hjælpeverbum”). Dette kunne faktisk nemt forenkles til én regel (“placer adverbialet efter det finitte verbum”), men hverken den komplicerede eller den enklere formulering er generelt gyldige. De gælder nemlig kun for hovedsætninger, (35), og ikke for bisætninger, (36):

- (35a) Ib taler næsten aldrig dansk.
 (35b) Ib har næsten aldrig talt dansk.
 (36a) * Når Ib taler næsten aldrig dansk, ...
 (36b) * Når Ib har næsten aldrig talt dansk, ...

Den tilsvarende generative analyse er (32) og (33) ovenfor. En uformel formulering af reglen for adverbialers placering, (37a), og for V2, (37b), kunne være følgende:

- (37a) Placer adverbialet før det finitte verbum.
- (37b) Hvis sætningen er en hovedsætning, så flyt det finitte verbum til positionen før subjektet, og flyt derefter subjektet (eller en anden frase) til den første position i sætningen.

Dette ville desuden også være kompatibelt med en analyse som Diderichsen (1946), se også Vikner (2015).

Henvisninger

- Aarts, B. (2001). *English syntax and argumentation*. 2. udg. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Aarts, B. (2011). *Oxford Modern English Grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Aarts, B. & L. Haegeman (2006). English word-classes and phrases, i B. Aarts & A. McMahon (red.) *The Handbook of English Linguistics*, Oxford: Blackwell, 117-145.
- Altenberg, E. & R. Vago (2010). *English Grammar: Understanding the Basics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Andersen, B. (2006). *Basic English Grammar*. 2. udg. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Bache, C. (1996). Presentation of a pedagogical sentence analysis system, *Hermes, Journal of Linguistics* 17, 11-35. <http://download2.hermes.asb.dk/archive/download/H17_02.pdf>
- Bache, C. (2014). *English Sentence Analysis*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Bache, C. & N. Davidsen-Nielsen (1997). *Mastering English Grammar*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Bache, C., M. Davenport, J. Dienhart & F. Larsen (1993). *An Introduction to English Sentence Analysis*. 2. udg. København: Munksgaard.
- Ballard, K. (2013). *The Frameworks of English*. 3. udg. Houndmills: Palgrave Macmillan.
- Biber, D., S. Johansson, G. Leech, S. Conrad & E. Finegan (1999). *Longman grammar of spoken and written English*. London: Longman.
- Börjars, K. & K. Burridge. (2001). *Introducing English grammar*. London: Arnold.
- British National Corpus (BNC). <<http://corpus.byu.edu/bnc>>
- Carnie, A. (2013). *Syntax – A Generative Introduction*. 3. udg. Chichester: Wiley-Blackwell

- Collins, P. & C. Hollo (2010). *English Grammar – an Introduction*. 2. udg. Houndmills: Palgrave Macmillan.
- Crystal, D. (2004). *Making Sense of Grammar*. Harlow: Pearson Longman.
- Culpeper, J., F. Katamba, P. Kerswill, R. Wodak & T. McEnery (2009). *English Language – Description, Variation, and Use*. Houndmills: Palgrave Macmillan.
- Diderichsen, P. (1946). *Elementær Dansk Grammatik*. København: Gyldendal. 3. udg. 1962, genoptrykt 1984.
- Fromkin, V., R. Rodman & N. Hyams (2011). *An Introduction to Language*. 9. udg. Boston: Wadsworth.
- Greenbaum, S. (1996). *The Oxford English Grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Greenbaum, S. & R. Quirk (1990). *A Student's Grammar of the English Language*. London: Longman.
- Haegeman, L. & J. Guéron (1999). *English Grammar – A Generative Perspective*. Oxford: Blackwell.
- Hasselgård, H., P. Lysvåg & S. Johansson (2012). *English Grammar: Theory and Use*. 2. udg. Oslo: Universitetsforlaget.
- Heycock, C., A. Sorace, Z. S. Hansen, S. Vikner & F. Wilson (2012). Detecting the late stages of syntactic change: The loss of V-to-T in Faroese, *Language* 88/3, 558-600.
- Hjulmand, L. & H. Schwarz (2009). *A concise contrastive grammar of English for Danish students*. 3. udg. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Hjulmand, L. & H. Schwarz (2012). *A concise contrastive grammar of English for Danish students*. 4. udg. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Huddleston, R. & G. Pullum (2005). *A Student's Introduction to English Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hurford, J. (1994). *Grammar – A Student's Guide*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Johansson, M. & S. Manninen (2012). *English Linguistics – Introduction to Morphology, Syntax and Semantics*. Lund: Studentlitteratur.
- McGregor, W. (1997). *Semiotic Grammar*. Oxford: Clarendon Press.
- McGregor, W. (2009). *Linguistics – An Introduction*. London: Continuum Books.
- Payne, T. (2007). *Understanding English grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Preisler, B. (1997). *Handbook of English Grammar on Functional Principles*. 2. udg. Aarhus: Aarhus University Press.
- Quirk, R., S. Greenbaum, G. Leech & J. Svartvik (1985). *A Comprehensive Grammar of the English Language*. London: Longman.

- Radford, A. (2009). *Analysing English Sentences*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vikner, S. (1995). *Verb Movement and Expletive Subjects in the Germanic Languages*. New York: Oxford University Press.
- Vikner, S. (1997). V^o-to-I^o Movement and Inflection for Person in All Tenses, i L. Haegeman (red.): *The New Comparative Syntax*, London: Longman, 189-213.
- Vikner, S. (1999). V^o-til-I^o flytning og personfleksion i alle tempora, *Islenskt mál* 19, 81-128. <www.hum.au.dk/engelsk/engsv/papers/vikn99b.pdf>.
- Vikner, S. (2011). Trees and Fields and Negative Polarity, *Hermes – Journal of Language and Communication in Business* 47, 39-55. <www.hum.au.dk/engelsk/engsv/papers/vikn11a.pdf>
- Vikner, S. (2014). Kan en konstituent være både subjekt og objekt på samme tid? – om indlejrede infinitivsætninger på dansk, i O. Togeby, S. Vikner & H. Jørgensen (red.): *Problemer og perspektiver i dansk syntaks – med Kristian Mikkelsen som anledning*, Universitets-Jubilæets danske Samfund. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 171-191. <<http://www.hum.au.dk/engelsk/engsv/papers/vikn14a.pdf>>
- Vikner, S. (2015). Dansk sætningsstruktur – et generativt vs. et Diderichsenperspektiv, i I. Schoonderbeek Hansen og T. Thode Hougaard (red.): 15. *Møde om Udforskningen af Dansk Sprog (MUDS 15)*, Århus: Aarhus Universitet, 415-436. <www.hum.au.dk/engelsk/engsv/papers/vikn15a.pdf> <<http://www.hum.au.dk/engelsk/%20engsv/papers/vikn15a.pdf>> >